

CONCURSUL DE SOLUȚII

**CORP NOU DE DEPOZIT
CU ACCES LIBER LA RAFT
la B.C.U. „Lucian Blaga” Cluj-Napoca**

TEMA DE CONCURS

1. Investiția de construire a unui depozit nou la BCU „Lucian Blaga”
2. Obiectivele concursului
3. Considerente istorice
4. Condiții urbanistice și de patrimoniu: restricții, permisivități, recomandări
5. Descrierea amplasamentului
6. Obiectul concursului
7. Prezentarea proiectelor
8. Criterii de evaluare, selecție și ierarhizare
9. Surse documentare

1. Investiția de construire a unui depozit nou de carte cu acces liber la raft

Construirea unui depozit cu acces liber la raft în extinderea sediului existent al Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca se înscrie în contextul politicilor de dezvoltare și aliniere la standardele europene stabilite pentru instituțiile subordonate și finanțate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Având în vedere statutul de DEPOZIT LEGAL al BCU Cluj-Napoca (teoretic în fondurile Bibliotecii intră tot ce se tipărește în țară), noul depozit ar asigura noi ”spații de creștere” pentru etapa viitoare, în condițiile epuizării celor existente în ultimii 50 de ani ce s-au scurs de la construirea așa numitului „depozit nou”, corpul de clădire aflat în extremitatea sud-vestică a ansamblului). Investiția va fi finanțată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului prin bugetul alocat instituției publice.

2. Obiectivele concursului

Concursul este inițiat de Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” Cluj-Napoca și are ca scop principal selectarea celor mai bune propuneri pentru realizarea unui nou corp de clădire ce va îngloba funcțiunile de depozit de carte cu acces liber la raft, spații publice, o sală de conferințe și spații tehnice. Amplasamentul este situat la SV de clădirile existente și reprezintă o suprafață de 1230 mp, conform delimitării zonei de studiu din Anexa 3 - Ridicări topografice a documentației de concurs.

Concursul de soluții este deschis, într-o singură fază, ca o procedură de achiziție publică care conduce la atribuirea contractului de proiectare, fără organizarea altei proceduri, și urmărește realizarea următoarelor obiective:

- a. realizarea unui corp nou de depozite care să satisfacă necesarul spațiilor de creștere pentru următorii 50 de ani, legat de corpul vechi printr-o pasarelă;
- b. încadrarea armonioasă din punct de vedere arhitectural în situl existent (clădirile BCU și Clinica Medicală 2) conform exigențelor urbanistice și în spiritul unei arhitecturi contemporane;

- c. soluționarea funcțiunii de bază în conformitate cu noile tendințe în ceea ce privește accesul la carte (acces liber la raft);
- d. realizarea unei bune iluminări naturale având în vedere că depozitul de carte devine și sală de lectură;
- e. realizarea unui spațiu de primire și informare pentru public, atractiv și stimulat pentru contacte sociale;
- f. mobilierul urban, spațiile verzi, platformele de odihnă, ambianța generală vor avea în vedere exigențele contemporane fără a neglija preocuparea pentru definirea unei identități a locului.

Se vor privilegia propunerile în care primează calitatea arhitecturală, dialogul cu urbanismul istoric și cu monumentul istoric și respectul față de acesta. Ar fi de dorit ca soluțiile propuse să aibă un caracter exemplar, care să poată constitui un model de abordare a acestui tip de intervenții contemporane în context urban istoric, demarcându-se astfel de practica arhitecturală curentă, care privilegiază obiectul de arhitectură ca unicat, detașat de contextul urban și istoric.

Concursul de soluții este inclus în planul de investiții preconizat pentru achiziția publică a serviciilor de proiectare și reprezintă o procedură independentă de atribuire a contractului de proiectare, conform legislației naționale privind achizițiile publice și Directivei 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, titlul IV, articolele 66-74.

Achiziția publică a serviciilor de proiectare are ca obiectiv următoarele faze de proiectare:

- documentația planului de urbanism zonal PUZ întocmit în baza soluției câștigătoare;
- documentația de avizare a lucrărilor la nivelul studiului de fezabilitate pentru extindere;
- proiectul tehnic, cu extrasul necesar obținerii avizelor, acordurilor și autorizației de construire și detaliile de execuție;
- documentația economică, întocmirea caietului de sarcini pentru constructor, asistență primară pe șantier.

Plafonul valoric maxim al tuturor serviciilor de proiectare este de 160.000 euro fără TVA.

Scopul concursului este selectarea celor mai pertinente soluții de intervenție urbană în context istoric.

3. Considerente istorice

La originea bibliotecii universității stă Biblioteca Muzeului Ardelean (Erdélyi Múzeumi Könyvtár). Aceasta a fost de la început secțiunea cea mai consistentă a muzeului ce și-a putut începe activitatea după imediat decretul de înființare.

Lipsa unui spațiu propriu făcea ca biblioteca să ocupe diverse spații obținute prin închiriere sau generozitatea proprietarilor. Odată cu înființarea Universității (1872) se stabilește și înființarea Bibliotecii Universitare.

Creșterea permanentă a importanței bibliotecii în mediul universitar, dublată de achizițiile tot mai numeroase la fondul de carte, ridicau probleme tot mai mari în condițiile crizei de spații. Pe fondul acestei situații, Asociația Muzeului, Consiliul Universitar și conducerea bibliotecii au declanșat o energică campanie, la Cluj și Budapesta, pentru construirea unei clădiri noi.

AMPLASAMENTUL

Ministerul maghiar al Învățământului și Cultelor a cumpărat în anul 1903 un teren de 6.000 stânjeni (de la Csiky și Tamási), ce se întindea de la colțul străzilor Clinicilor și Petru Maior, aproximativ vizavi de accesul principal în Complexul Clinicilor. Terenul cumpărat ocupa o parte a laturii vestice a Pieței Păcii și oferea șansa ca viitoarea construcție a bibliotecii să participe la ansamblul urban al acesteia.

CONCURSUL DE PROIECTE

În primăvara anului 1904, Ministerul Învățământului și Cultelor de la Budapesta anunță organizarea unui concurs de proiecte pentru realizarea unei noi clădiri, având la bază o temă întocmită de directorul bibliotecii Erdély Pál. Programul de arhitectură ales impunea realizarea unei "biblioteci închise" așa cum erau toate marile biblioteci publice ale timpului. În urma cercetărilor făcute în arhiva bibliotecii universitare, unde se mai păstrează unele din planșele proiectelor concurente, s-au identificat opt colective de arhitecți ce au participat, cu certitudine, la concurs: *Kesselbauer Ágoston* (Veszprém), *Kismarty-Lechner Jenő & Warga László* (Budapesta), *Korb Flóris & Giergl Kálmán* (Budapesta), *Komor Marcell & Jakab Dezső* (Budapesta), *Láng Aao If* (Budapesta), *Orth*

Ambrus & Somló Emil (Budapesta), Sebestyén Artúr (Budapesta) și Villányi János & Hajós Alfréd (Budapesta).

Participanții proveneau aproape în totalitate din capitala regatului, fiind în marea lor majoritate "consacrați" ai arhitecturii maghiare a momentului. Erau obișnuiți cu concursurile ca o modalitate curentă de acces la marea majoritate a comenzilor importante ale statului.

PROIECTUL DE EXECUȚIE

În final, tandemul Korb Flóris Nándor & Giergl Kálmán din Budapesta își va adjudeca lucrarea și cei doi vor fi însărcinați să întocmească un proiect de execuție a cărui soluție funcțională să fie inspirată de schema Bibliotecii Universității din Basel, considerată de directorul bibliotecii Erdélyi Pál un model ideal al bibliotecilor universitare europene.

Data oficială a începerii proiectului de execuție poate fi considerată ziua de 14 iunie 1906, când s-a întrunit Comisia de Construcții a Bibliotecii (Könyvtár Építési Bizottság) pentru a discuta și decide asupra ofertelor de prețuri venite de la Korb și Giergl. Probabil că aceste oferte reflectau diferite variante ale proiectului, aflate între limitele minimă și maximă ale schemei funcționale.

EXECUȚIA CLĂDIRII

La 14 iunie 1906, când s-a întrunit Comisia de Construcții a Bibliotecii pentru a discuta ofertele de preț venite de la firma Korb și Giergl, s-a hotărât și încredințarea execuției antreprenorului clujean Reményik Károly. Acesta era unul din cei mai activi constructori din oraș, având la activ execuția unor clădiri importante ale Clujului: Academia Comercială I (azi Rectoratul Universității Tehnice) împreună cu Maetz Frigyes în 1886-87, Sinagoga Neologă (azi Templul Deportaților) împreună cu frații Horváth în 1887, Palatul Direcției de Poștă în 1891-98 și Colegiul Unitarian (azi Liceul Brassai) în 1899-1901.

Presat de toată lumea, antreprenorul a demarat în vara anului 1906 săpăturile și imediat s-au turnat fundațiile. Ritmul susținut s-a păstrat, iar în toamna anului 1907 clădirea ajunge sub acoperiș. Ritmul de execuție fusese extrem alert dacă avem în vedere rigorile unor fațade care combina câmpurile din cărămidă smălțuită policromă cu elemente de piatră. La acestea se mai adăuga lipsa mijloacelor mecanice de manipulare care impunea la vremea aceea manipularea "cu spinarea" a materialelor. Spre dezamăgirea generală lucrările de finisaj s-au prelungit depășind

toate așteptările, așa că abia peste un an, la 23 decembrie 1908, a început mobilarea spațiilor bibliotecii, iar deschiderea festivă a avut loc abia la 18 mai 1909.

Ultima contribuție la ansamblul bibliotecii a fost *depozitul nou de carte*, realizat la începutul anilor '60. Arhitectul Sovago a reușit integrarea noii construcții amplasând-o simetric cu depozitul vechi, adoptând o volumetrie adecvată și folosind materiale decorative inspirate de prima construcție.

ELEMENTELE DE LIMBAJ ARHITECTURAL

Korb Flóris Nandor și Giergl Kálmán făceau parte dintr-o generație de arhitecți budapeșteni ce se exprimau, în mod curent, într-o manieră istoricistă fără însă să refuze experimente Secession. Clădirile lor cele mai importante din Budapesta: *Palatele Klotild* 1900-01, *Imobilul de raport Király* 1902 și *Academia de Muzică* 1904-07 vădeau o înclinație spre motive clasicizante și baroc (al căror adept era Korb) combinate cu elemente secession internațional și secession maghiar impuse probabil de Giergl. Acesta din urmă părea să fie dornic de experimente inovatoare, completându-l astfel pe mai conservatorul său partener.

La biblioteca clujeană cei doi au adoptat o variantă a secessionului - *secessionul eclectic* - rezultat din îmbinarea elementelor istoriciste cu cele secession, obținând un vocabular stilistic pigmentat de elemente neo-baroc. O asemenea sinteză fusese posibilă deoarece Art Nouveau-ul central european *"s-a dezvoltat în cadrul modelului baroc, cu legături mult mai puternice față de istoricism decât față de mișcările sale paralele din Franța, Anglia sau Belgia"* (VAIS, Gheorghe, „Biblioteca Centrală Universitară Cluj 1906-1909”, vezi bibliografia). Unii chiar erau de părere că Secession-ul nici nu era o mișcare înnoitoare, ci mai degrabă un moment de apogeu al neo-stilurilor care reușiseră să țină pasul cu moda timpului. În Imperiul Habsburgic se dezvoltase o versiune sintetică a stilului "art nouveau" care a devenit cu timpul un adevărat *"stil internațional"*, la care arhitecții cu pregătire istoricistă puteau asimila și adopta cu ușurință elementele *"noii ortodoxii"*.

FAȚADELE ÎNTRE BAROC ȘI SECESSION

Citirea comparativă a diverselor surse grafice (mai ales fațadele concursului) și a imaginii actuale a fațadelor bibliotecii, care nu s-au modificat substanțial de la inaugurare, conduce la concluzia că limbajul arhitectural al fațadelor a suferit o continuă simplificare, prin renunțarea la unele elemente. Renunțările au vizat mai ales elementele baroce (bosarea parterului și a volumului teșit al intrării, frontoanele

de peste cornișa principală și grupurile statuare) din desenul fațadelor, care au fost înlocuite cu elemente simplificate de factură Secession.

4. Condiții urbanistice și de patrimoniu: restricții, permisivități, recomandări

Amplasamentul este situat în centrul istoric al municipiului Cluj-Napoca în vecinătatea unor monumente de arhitectură de categoria B: corpul principal actual al BCU (Str. Clinicilor nr. 2, monument istoric clasat în Lista Monumentelor Istorice la categoria B, indicativ CJ-II-m-B-07296) și ansamblul Clinicilor Universitare (amplasat vizavi de amplasament, Str. Clinicilor nr. 3, clasat în Lista Monumentelor Istorice la categoria B, indicativ CJ-II-a-A-07297) și a unor imobile interbelice cu valoare ambientală (Clinica Medicală 2 situată la vest și Clinica de Diabet și Boli de Nutritie” situată la nord).

Se va avea în vedere funcțiunea sanitară a imobilelor învecinate la nord și vest, cu mențiunea că fațada estică a Clinicii Medicale 2 corespunde în mare măsură unor spații auxiliare sau amfiteatrului neluminat natural.

Concurenții vor ține cont de gabaritul Străzii Clinicilor adiacent căreia se dezvoltă amplasamentul, de alinierile și aliniamentele existente, de caracteristicile țesutului urban în care obiectivul trebuie să se integreze, de relieful amplasamentului și al zonei învecinate (o ușoară declivitate pe direcția sud-nord). Vor fi avute în vedere regimul de înălțime, volumetria, plastica arhitecturală și valoarea istorică a construcțiilor învecinate.

Soluția se va elabora în conformitate cu prevederile Planului Urbanistic General al municipiului Cluj-Napoca ale cărui constrângeri pentru zona propusă studiului sunt stipulate în Certificatul de Urbanism eliberat de Primăria Cluj-Napoca în vederea edificării obiectivului, accesibil în Anexa 5 - Reglementări urbanistice a documentației concursului.

În documentație, la Anexa 1 - Temă se află punctele de vedere asupra temei de concurs formulate de Comisia Tehnică de Urbanism și Amenajarea Teritoriului a Primăriei Cluj-Napoca și de Comisia Zonală a Monumentelor Istorice 8 Transilvania Vest.

5. Descrierea amplasamentului

Zona de studiu este limitată de Str. Clinicilor (la sud) ,incinta care grupeaza Clinica "Medicala II" și Clinica de Diabet și Boli de Nutriție (la vest și nord) și de corpul depozitului de carte actual al Bibliotecii (la est). Delimitarea acesteia este accesibilă în Anexa 3 - Ridicări topografice a documentației de concurs.

Pentru alegerea soluției de fundare se anexează studiul geotehnic întocmit pentru amplasamentul propus spre studiu, accesibil în Anexa 4 – Studiu geotehnic a documentației de concurs.

Corpul de clădire al Bibliotecii cu care obiectivul propus se va articula este un depozit de carte fără spații de lectură. Depozitele actuale sunt împărțite pe nivele de 5 m care la rândul lor sunt sub împărțite în două cu o structură metalică și planșeu de sticlă

Terenul pe care urmează a se edifica imobilul aparține Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și este dat în folosință BCU. Terenurile învecinate aparțin Statului român și se află în administrarea Spitalului Județean Cluj.

În prezent, pe amplasament există un mic pavilion dezafectat ce acoperă o stație hidrofor și care va fi desființat.

6. Obiectul concursului

CONCEPT

- Construcția nouă a BCU va trebui să asigure în primul rând spații pentru extinderea depozitelor de carte care se vor rezolva în varianta "bibliotecilor deschise", soluție utilizată aproape exclusiv la conformarea bibliotecilor contemporane.

- Se intenționează în felul acesta o juxtapunere a spațiilor de depozitare cu cele de lectură, într-o configurație funcțională ce ar asigura accesul liber la raft; s-ar asigura astfel o legătură nemijlocită între cititori și carte eliminându-se timpii de așteptare precum și personalul manipulant. Suprapunerea funcțională a depozitelor de carte cu sălile de lectură ar conduce și la o semnificativă economie de suprafețe cu repercusiuni benefice asupra bugetului investiției.

- Soluția iluminatului spațiilor de depozit cu acces la raft trebuie să permită pătrunderea luminii naturale, mult mai benefică, spre spațiile unde se face lectura.

- Atât concepția spațială cât și volumetria geometrică foarte simplă trebuie asociate cu un limbaj arhitectural minimalist în care dualitatea planurilor opace și a celor vitrate să asigure expresivitatea fațadelor.

- Integrarea noii clădiri în contextul construit al zonei ar trebui să se facă printr-o volumetrie neutră atent proporționată în raport cu mase construite din context, iar limbajul arhitectural ar trebui să reflecte tendințele stilistice ale timpului, evitându-se pastisarea unor elemente formale sau de material de la clădirea eclectică.

FUNCȚIUNI, SUPRAFEȚE, COMPARTIMENTĂRI

Corpul nou de clădire va fi articulat cu clădirea veche printr-o pasarelă aflată în prelungirea celei existente între clădirea centrală și actualul depozit nou la nivelul etajului 1 și se va dezvolta pe 6 nivele respectiv subsol, demisol, parter și trei nivele fără a depăși înălțimea depozitului nou cu care va fi articulat, care este de cca. 18 m la cornișă și 23 m la coamă.

- Subsolul se va dezvolta pe toată suprafața lotului și va conține:

- parcări (cca. 40 locuri)	700 mp
- adăpost protecție civilă	300 mp
- spațiu tehnic	100 mp

- Demisolul, parterul și celelalte nivele vor conține următoarele funcțiuni:

- depozitare carte cu acces liber la raft (cu pondere 70% depozitare și 30% spațiu de lectură)	2400 mp
- sala servere	50 mp
- secția de împrumut	250 mp
- atelier legatorie	80 mp
- atelier multiplicare	20 mp
- atelier foto-digitizare	80 mp
- hol, foyer și bar de incinta	200 mp
- sala de conferințe	200 mp
- grup sanitar și vestiare personal	
- garderobă și grupuri sanitare publice	
- circulații și lifturi.	

Clădirea va trebui să beneficieze de un acces carosabil la nivelul subsolului pentru aprovizionarea cu materiale și carte dispus în apropierea unui lift de materiale. Accesul la parcajul din subsol se va face din Str. Clinicilor pe o rampă.

Accesul pietonal se va face din Str. Clinicilor, iar circulația interioară se va face cu ajutorul unor scări, escalatoare și lifturi. În proiectarea fluxului cititorilor care au acces la rafturile depozitelor, se vor prevedea puncte de control al cărții.

Zona adiacentă clădirii se va amenaja ca zona publică cu spații verzi și de odihnă.

Clădirea se va racorda la rețelele existente.

Încălzirea și climatizarea se vor face de la centrala termică și chillerele existente cu ventilo-convectoare și sistem BMS.

Investiția – costuri C+M – se va situa în jurul a 1000 euro/mp, maxim admisibil fiind costul de 1100 euro/mp.

7. Prezentarea proiectelor

Proiectele predate în concurs vor fi prezentate prin:

- a. piese desenate
- b. disc optic.

a. Planșele vor fi prezentate pe hârtie albă, format 940 x 2000 mm, paginate pe verticală (*portrait*), în tehnici la alegere, vor fi numerotate și vor cuprinde:

- planul de situație la scara 1/500,
- plan subsol la scara 1/200
- plan demisol la scara 1/100
- plan parter și planurile tuturor nivelurilor peste parter la scara 1/100 (în cazul existenței unui plan de etaj curent se va preda doar acesta)
- 4 fațade la scara 1/100
- 2 secțiuni caracteristice la scara 1/100 cu detalierea unor părți relevante la scara 1/50 sau 2 secțiuni caracteristice dintre care una la scara 1/50 și una la scara 1/100, la alegerea concurentului
- 2 perspective exterioare din care una cu punctul de vedere situat în Str. Clinicilor, iar a doua din curtea Clinicii Medicale 2, ambele cuprinzând

fronturile clădirilor propuse, pe cât posibil cu includerea clădirii la care se articulează intervenția

- 2 perspective interioare, din care obligatoriu una prezentând spațiul public (primire-informare) și una dintr-un depozit cu acces liber la raft
- alte piese (grafică, text), la alegerea concurentului menite să explice soluția propusă (funcțională, tehnică și/sau economică).

Numărul maxim de planșe pentru un proiect este de 2 (două).

b. Discul optic va conține imaginile în format *"jpeg"*, la o rezoluție de 72-100 dpi, ale tuturor planșelor predate.

Condițiile în care prezentarea proiectelor asigură păstrarea anonimatului sunt furnizate în regulamentul de concurs.

8. Criterii de evaluare, selecție și ierarhizare

Principalele criterii de evaluare, selecție și ierarhizare a proiectelor sunt:

1. Implantarea corpului nou în amplasamentul afectat și în situl existent, cu limitele impuse de condiționările urbanistice.
2. Funcționalitatea soluției propuse, eficiența utilizării spațiului, siguranța la incendiu și iluminatul.
3. Expresivitatea plastică a volumului propus.
4. Raționalitatea economică a soluției propuse.
5. Armonizarea la nivel funcțional și plastic cu clădirile din imediata apropiere.

9. Surse documentare

ACTE NORMATIVE

P. 118-99 Normativ de siguranță la foc a construcțiilor.

ORDIN NR. 1822 din 7 oct. 2004 Pentru aprobarea regulamentului privind larificarea protestelor pentru construcții pe baza performanțelor de comportare la foc.

HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 37 DIN 12 IAN 2006 Privind notificarea art. 1 din H.G. nr. 560/2005 pentru aprobarea categoriilor de construcții la care este obligatorie realizarea adăposturilor de protecție civilă.

HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 1739 DIN 6 DECEMBRIE 2006 Pentru aprobarea categoriilor de construcții și amenajări care se supun avizării și/sau autorizării privind securitatea la incendiu.

ORDIN NR. 130 DIN 25 IAN 2007 Pentru aprobarea Metodologiei de elaborare a scenariilor de securitate la incendiu.

REGLEMENTĂRI TEHNICE

INDICATIV NP 061-2 Normativ pentru proiectarea și executarea sistemelor de iluminat artificial din clădiri

I 7 Normativ pentru proiectarea și executarea instalațiilor electrice cu tensiuni până la 1000 V c.a.

I 9 Normativ pentru proiectarea și executarea instalațiilor sanitare.

I 20 Normativ pentru proiectare și executarea protecției împotriva trăsnetului.

C 58 Norme tehnice privind ignifugarea produselor și materialelor combustibile din lemn și textile utilizate în construcții.

BIBLIOGRAFIE

1. AGACHI, Mihaela Ioana Maria, „Clujul modern-aspecte urbanistice”, U. T. Press, Cluj-Napoca, 2004.
2. Biblioteca Centrală Universitară Cluj, 1965.
3. PASCU, Ștefan, „Universitatea din Cluj”, Ed. Dacia, Cluj, 1972.
4. STRÎMBU, Mihaela, „Arhitectura civilă secesionistă în Cluj-Napoca”, în Acta Mvsei Napocensis, XVII/1980 și XVIII/1981.
5. VAIS, Gheorghe, „Arhitecți care au lucrat în Clujul perioadei dualiste (1867-1918), în 35 de ani de la înființarea școlii de arhitectură de la Cluj, Simpozion aniversar, iulie 2005”, U.T. Pres, Cluj-Napoca, 2005.
6. VAIS, Gheorghe, „Biblioteca Centrală Universitară Cluj 1906-1909”, Ed. Alma Mater, Cluj-Napoca, 2006.

TEMA A FOST APROBATĂ DE PROMOTOR ÎN DATA DE 11.10.2010.

Director general
Prof. univ. dr. Doru RADOSAV